

Vincent van Gogh in Zuidoost Drenthe.

Van 3 oktober tot en met 3 december 1883 verbleef Vincent van Gogh in het logement van Scholte, op de hoek van de Schooldijk en wat nu de van Goghstraat heet, in Veenoord. Van hieruit trok hij het veld in om te tekenen en te schilderen. In zijn brieven schrijft hij niet over het dorp in wording, zoals de 4 riante vervenerswoningen, de twee kerkgebouwen, de twee logementen, de twee schoolgebouwen, de twee kalkbranderijen, de molen, de vele nieuwe boerderijen, winkels en woningen, totaal 260 stuks die op dat moment aanwezig waren. Nee, alleen het allereenvoudigste onderkomen en de mensen die daar leefden waren het onderwerp. Vanuit zijn zolderkamer in het logement heeft hij de brug en de boerderij en bakkerij aan de overkant in beeld gebracht. Dat is het enige van het dorp dat zich daar ontwikkelde, dat hij geschilderd heeft. De overige tekeningen en schilderijen zijn gemaakt buiten de nieuwe bebouwing, aan de randen van het dorp.

Op de volgende pagina's is de ligging van de keten en hutten weergegeven, zoals die door de landmeter van het kadaster zijn vermeld in de veldwerken en deels ook afgebeeld op kadastrale kaarten. De grootste concentratie aan keten en hutten bevond zich ten westen van de Schooldijk, de meeste op het tweede perceel vanaf de weg, eigendom van Gratama. Verder ten noorden van de Heerendijk op een paar percelen van Barger boeren en op enkele percelen aan de Boerdijk. Dan enkele hutten aan de Amsterdamse raai, aan de Noordersloot op de hoek van de Strengdijk. Als laatste een groot aantal langs de gemeentegrens tussen de bocht in de Griendveenstraat en de Duitse grens, ongeveer het huidige Weiteveen. Deze hutten lagen op regelmatige afstand van elkaar hier en daar onderbroken door één of meer goede woningen. Veel publicisten nemen aan dat Vincent van Gogh juist dit gebied, het huidige Weiteveen, heeft bezocht om zijn tekeningen van plaggenhutten te maken.

De vraag is of dit wel waar kan zijn.

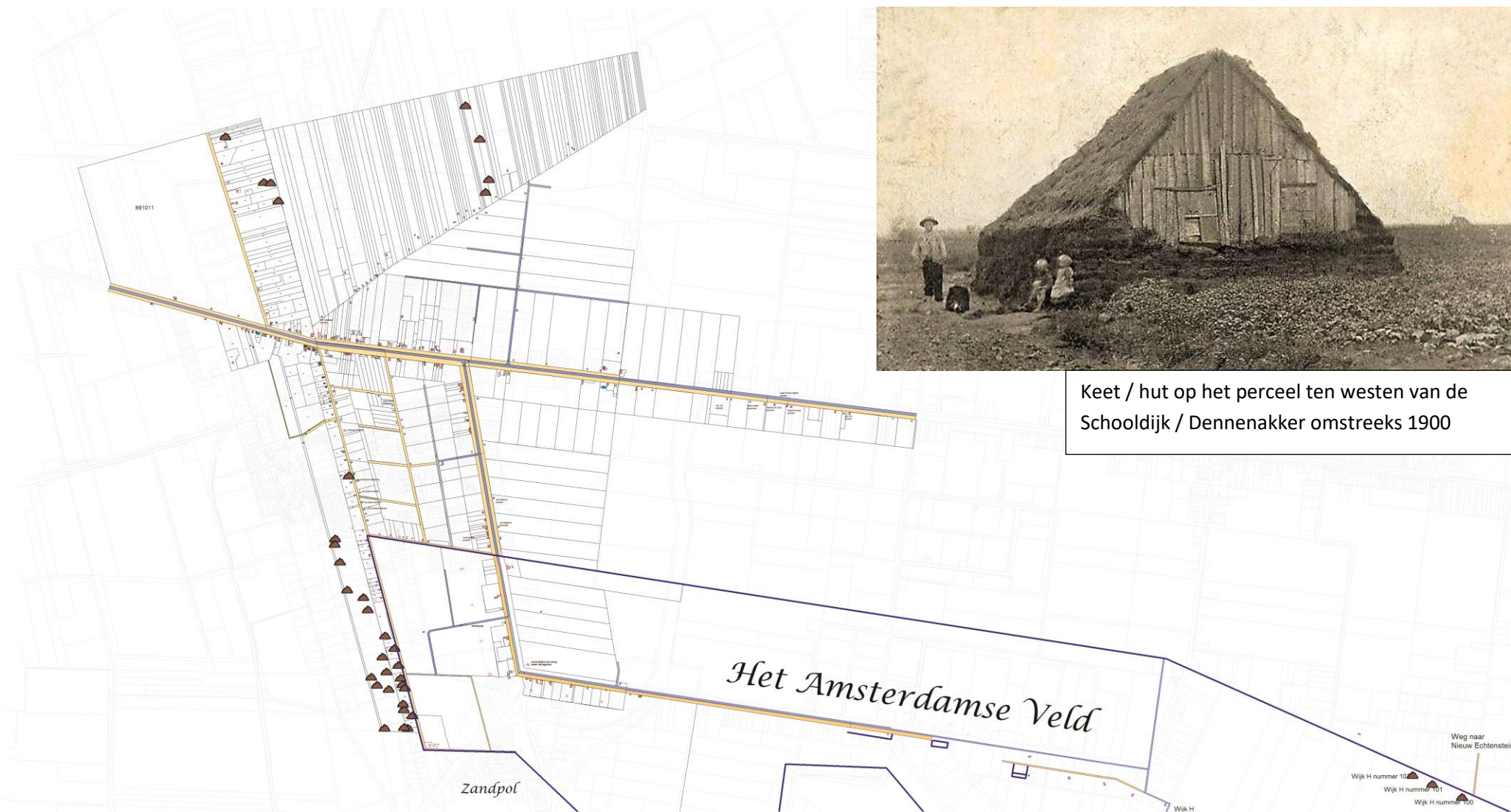
Weiteveen ligt op een afstand van 11 kilometer van het logement van Scholte, alleen te voet te bereiken over veenwegen. Bepakt en bezakt een tocht van 4 uur en terug nogmaals 4 uur. En dan in de herfst in de maanden oktober en november. Voor één keer te doen, maar niet dagen achter elkaar. Het is niet uit te sluiten dat hij hier getekend kan hebben, maar hij vond hier hutten op een lange rij langs het pad langs de gemeentegrens. Een enkele tekening laat één hut zien. Maar de meeste afbeeldingen bevatten meerdere hutten, verspreid liggend. Dit patroon zien we op het perceel van Gratama, ten westen van de Schooldijk. Dit ligt ook veel dicht bij het logement en een dag kan dan ook langer benut worden.

U mag uw eigen conclusie trekken.

De weg van boven naar beneden op het kaartje links is de Schooldijk en het verlengde daarvan naar de gemeentegrens met Dalen. Aan het begin van de Schooldijk stond het logement van

Scholte, nu het van Goghmuseum. Vandaar liep hij linea recta naar het zuiden en bereikte na 20 minuten het perceel van Gratama met de vele hutten. In het midden van het kaartje, bij de bocht in de Stadnitzkyweek, heeft hij vermoedelijk het schilderij gemaakt van de man en de vrouw die een turfschip laadden.

Keet / hut op het perceel ten westen van de
Schooldijk / Dennenakker omstreeks 1900

